

**СТАНОВИЩЕ**  
**върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен**  
**„доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов**

**Изготвил становището:** доц. д-р Николина Невинова Грозева, катедра „Икономика“, ВСУ „Черноризец Храбър“, направление 3.8. Икономика въз основа на Заповед № 1149/ 18.12.2019г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

**Автор на дисертационния труд:** Александрина Пламенова Алексиева - Николова

**Тема на дисертационния труд:** „Счетоводно – правни аспекти на малките и средни предприятия“

**I. Общо представяне на дисертационния труд:**

Дисертационният труд е в обем 192 стандартни страници, 181 от които основен текст. В структурно отношение включва увод, три глави, заключение, библиография – 119 източника, както и 7 приложения. Разработката следва класическата структура за дисертационно изследване.

В увода са дефинирани обектът и предметът на дисертационния труд. **Обект** на научната разработка е изследване на съществуващите организационни проблеми при дистанционното счетоводно отчитане в МСП – счетоводни предприятия. **Предмет** на изследване в научната разработка са възникналите проблеми в организацията, въвеждането и използване на дистанционен модел на счетоводно отчитане в практиката, насочена към счетоводните кантори и усъвършенстване на приложението му.

Ясно и обосновано са дефинирани и изследователската теза на автора, целта и задачите, които разработката решава. дефиниран е обхватът на изследването. Представената в увода методология е коректно реализирана в хода на научното изследване.

Отделните части на дисертационния труд са логически обвързани в своята последователност.

В Глава първа се прецезира определението на общото понятие за предприятие като правен и икономически субект и подходите за извеждането му. В резултат от проведения критичена анализ на множество научни формулировки, докторантката извежда своя дефиниция на понятието „предприятие“.



Втора глава разглежда въпросите за дефинирането на МСП в нормативната база, както и регламентирането на текущото и периодично счетоводно отчитане. Докторантката формулира изчерпателно определение на понятието „малки и средни предприятия”.

Трета глава е посветена на емпирично изследване с анкетно проучване. Конкретизира се същността на посочения от автора организационен модел и чрез тестване се установява неговата приложимост в практиката.

В заключение са формулирани основни изводи и резултати от проведеното научно изследване.

## **II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.**

Темата е значима тъй като с развитието на информационните технологии и Интернет през последните години стана възможно въвеждането на дистанционна работна среда в предприятията по принцип, и в частност в малките и средни предприятия в счетоводния бранш. От друга страна към момента в академичната литература теоретично не е достатъчно добре изследвана връзката между една такава организация на труда и ефективността от дейността на подобни предприятия. С други думи актуалността на избраната от докторантът тема произтича и от нейната новост като стопанско явление, фактор, определящ и организационно-методическите аспекти на стопанската дейност в счетоводните предприятия. Внедряването на теоретико-приложните резултати и практико-приложните модели, които дисертационният труд предлага в това отношение, по мое мнение, биха били полезни в практиката на малките и средни предприятия по принцип.

Чрез правилното формулиране на изследователските задачи в дисертацията, докторантът е постигнал изпълнението на поставената цел, а именно да се направи критичен анализ на организацията на счетоводното отчитане в МСП при използването на електронната/дистанционна работна среда от счетоводните работници в счетоводните кантори. Изследователската теза е аргументирано защитена. Всичко това е постигнато чрез приложението на подходящ научен инструментариум в хода на изследването.

Представеният дисертационен труд е логически издържан и научно обоснован. Стилът на изложението би могъл още да се прецезира. Дисертацията е в обем, оптимален за изискванията към подобен вид научни трудове. Цитирането е коректно.



Авторефератът достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд. Представен е списък от 4 научни публикации по темата на дисертацията в това число две статии и два доклада.

### **III.Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.**

По моя преценка научните приноси са правилно формулирани от докторанта. По-значимите са:

а) приноси с теоретичен характер:

- На база задълбочено изследване на специализираната литература и действащата нормативна уредба е изведено авторово определение на понятието „малко и средно предприятие“, като е характеризирана правната и икономическата му природа. Изследвани са и възможности за моделиране на нов вид дистанционна работна среда в МСП – Счетоводни кантори.

- Направен е критичен анализ на нормативните актове, свързани с показателите за категоризиране на предприятията на микро, малки, средни и големи. На тази база е доказана необходимостта от въвеждане на облекчения при изготвяне на ГФО в микропредприятията и малките предприятия.

б) приноси с приложен характер

- Изяснена е концептуалната връзка между компютърно-комуникационния прогрес и въвеждането му в организационния модел на счетоводното отчитане. Проучени са етапите при преминаването от автоматизирана обработка на счетоводна информация към дистанционна такава в счетоводните предприятия.

- Извършен е PEST анализ на макроикономическите фактори и е аргументирано становището, че с използването на изнесеното работно място на счетоводните работници в счетоводни кантори се очертават само положителни въздействия – намаляване на общите разходи на предприятията след внедряване на бизнес модела.

- Предложен е концептуален организационен счетоводно-правен модел за подобряване на организацията на текущото и периодично отчитане в изследваните МСП..

### **IV. Въпроси по дисертационния труд.**

Въпрос: На база направеното от докторанта проучване, би ли могла тя да изрази мнение какво е влиянието на модела на дистанциона работа върху качеството на работата и трудовата дисциплина на счетоводните работници?



Бих препоръчала на автора да разшири изследванията си в областта на приложение на модела „домашен офис” в рамките на счетоводните отдели на предприятия от различни браншове.

#### **V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.**

Представеният дисертационен труд „Счетоводно – правни аспекти на малките и средни предприятия“ представлява самостоятелно, напълно завършено научно изследване и отговаря на критериите и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане в СА „Д. А. Ценов”, поради което **изразявам своето положително становище** на докторант Александрина Пламенова Алексиева - Николова да бъде присъдена ОНС „доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност”.

Дата: 01.02.2020 г.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Николина Грозева)

